

DREPTURILE PERSONALE LEGATE DE IDENTIFICAREA PERSOANEI

PERSONAL RIGHTS RELATED TO PERSONAL IDENTIFICATION

DOROȘ Diana, studentă, Specialitatea: DREPT

Academia de Studii Economice din Moldova,
mun. Chișinău, Strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
email: dorosdiana188@gmail.com

Abstract: *Personal rights related to the identification of the person are internationally recognised rights in the European Convention on Human Rights. Thus, the right to a name, the right to domicile and the right to marital status are expressly stipulated. According to the ECHR, all these rights are included in the right to respect for private life, which is also enshrined in the Constitution of the Republic of Moldova. The institution of personal identification is complex and important because of its very applicability in all branches of law, where the person is in a legal relationship and has rights and obligations. We believe that respect for these rights arises from the need for a legal order in all the situations in which a person finds himself in the course of his life.*

Keywords: *personal rights, name, home, marital status, identification of the person.*

JEL CLASSIFICATION: K36

INTRODUCERE

Importanța prezentei lucrări rezultă din necesitatea permanentă a persoanelor de a fi identificate. Astfel, pentru a-i fi asigurată identitatea acesteia, persoana dispune de anumite drepturi cum ar fi dreptul la nume, dreptul la domiciliu, și dreptul persoanei la stare civilă. Omul participă în numeroase raporturi juridice, nu neapărat în raporturi civile, dar el este titular de drepturi și obligații în totalitatea cazurilor. În aceste împrejurări mereu se impune identificarea celor implicați.

Scopul cercetării constă în determinarea importanței identificării persoanei, determinarea atributelor legate de identificarea persoanei. Totodată, drept obiect este de a concluziona care este necesitatea și utilitatea practică a identificării persoanei.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

1. Analiza surselor bibliografice

În cadrul lucrării au fost cercetate surse precum CONVENȚIA CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI, Ghidul privind art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului, Constituția Republicii Moldova, Codul Civil, Codul Familiei al Republicii Moldova. Totodată au fost studiate și diversele rapoarte privind respectarea dreptului la nume (în special al copiilor), dreptul la domiciliu și stare civilă, dar am analizat și sursele electronice.

2. Metode de cercetare

Acest articol a fost elaborat cu ajutorul metodei analizei a legislației în domeniu precum și a diferitor manule, cărți și articole relevante subiectului dat. Adăugător am folosit metoda observației, unde am depistat care sunt drepturile personale legate de identificarea persoanei. Totodată, am folosit și metoda culegerii de informație relevantă prezentei lucrări.

3. Rezultatele obținute

În dreptul civil, principalele mijloace de identificare, numite și atribute de identificare, sunt: numele, domiciliul și starea civilă. Este important de reținut că, în „sistemul mijloacelor de identificare”, atributele de identificare ocupă locul pe care dreptul civil îl are în sistemul juridic, așa încât constituie „dreptul comun” în materia identificării omului. Pe de altă parte, de principiu, un mijloc de

identificare reglementat într-o anumită ramură de drept este folosit și în alte ramuri, păstrându-și semnificația.

Într-un al doilea sens, prin „mijloace de identificare” se înțeleg acele mijloace (înscrieri oficiale) prin care se dovedesc drepturile subiective ori calitățile care individualizează omul. Sunt astfel de mijloace de identificare: cartea de identitate, actele de stare civilă. Vom reține că „sistemul mijloacelor de identificare” a persoanei fizice promovează și exprimă juridic cele două coordonate de bază ale identității:

- a. Apartenența persoanei la grupul social (familie, societate);
- b. Singularitatea individului în sânul grupului social [1, p.111].

Identificarea oamenilor cu ajutorul numelui este tot atât de veche ca și apariția vieții sociale. Întra-adevăr, din cele mai vechi timpuri, numele a fost unul din elementele de bază prin intermediul căruia a avut loc individualizarea persoanelor fizice în cadrul societății [2, p.11]. În prezent, conform legii și practicii judecătorești prin nume se înțelege atât numele de familie cât și prenumele. Și, indiferent de raportul juridic în care se află persoana, la fel se va identifica persoana după numele de familie și prenume.

Convenția ONU privind Drepturile Copilului [3] stipulează în articolul 7 că copilul se înregistrează imediat după nașterea sa și are, prin naștere, dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetățenie și, în măsura posibilului, dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijit de aceștia. În aceeași ordine de idei articolul 8 al aceleiași convenții menționează că statele părți se obligă să respecte dreptul copilului de a-și păstra identitatea, inclusiv cetățenia, numele și relațiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fără nici o imixțiune ilegală. În cazul în care un copil este lipsit în mod ilegal de toate sau de o parte din elementele constitutive ale identificării sale, statele părți vor asigura asistența și protecția corespunzătoare pentru ca identitatea acestuia să fie restabilită cât mai repede posibil.

Spre deosebire de tratatele ONU instrumentele europene referitoare la drepturile fundamentale nu prevăd în mod explicit dreptul de a înregistra nașterea imediat după naștere sau dreptul la un nume de la naștere. În dreptul UE, dreptul la un nume a fost tratat din perspectiva libertății de circulație. Potrivit Curții de Justiție a Uniunii Europene, libertatea de circulație împiedică un stat membru al UE să refuze recunoașterea numelui de familie al unui copil așa cum este înregistrat într-un alt stat membru a cărui cetățenie o are copilul sau în care copilul s-a născut și a avut domiciliul. Conform dreptului CoE, refuzul înregistrării nașterii copiilor poate duce la o încălcare a articolului 8 din Convenție [4, p.63].

În cauza Johansson/Finlanda, autoritățile au refuzat să înregistreze prenumele „Axl Mick”, deoarece ortografia nu corespundea practicii de numire finlandeze. CEDO a acceptat că trebuie să se acorde atenția cuvenită interesului superior al copilului și că păstrarea practicii naționale de numire era în interesul publicului. Curtea a constatat însă că numele fusese deja acceptat în vederea înregistrării oficiale în alte cazuri și, prin urmare, nu putea fi considerat nepotrivit pentru un copil. De vreme ce numele era deja considerat acceptabil în Finlanda și nu se avansase argumentul că ar fi afectat negativ identitatea culturală și lingvistică a statului, CEDO a concluzionat că considerațiile de interes public nu prevalau asupra interesului de a înregistra copilul cu numele ales. Curtea a constatat, astfel, încălcarea articolului 8 din Convenție.

Experții din Republica Moldova afirmă că deși în ultimii ani au fost perfectate actele mai multor copii a căror naștere nu a fost înregistrată în termenii prevăzuți de legislație, numărul copiilor care nu au acte de identitate continuă să rămână alarmant de mare. Acești copii nu figurează în statistici, nu beneficiază de protecție, asistență medicală și alocații sociale. Cu toate acestea, autoritățile nu au făcut eforturi pentru a identifica toți copiii și chiar persoanele adulte care nu au acte de naștere și pentru a le facilita perfectarea acestora [5, p.119].

Fiind un drept personal neptarimonial, numele se caracterizează prin:

1. Opozabilitate erga omnes: dreptul la nume este unul absolut, astfel, impune restul persoanelor de a se abține de la orice acțiune ce ar tulbura pe titular în exercitarea dreptului;

2. Inalienabilitate: dreptul la nume nu se pierde, numele nu poate fi dobândit de un terț;
3. Personalitate: dreptul titularului de a și-l exercita personal;
4. Universalitate: dreptul la nume este recunoscut tuturor oamenilor i permite individualizarea lor în timp și spațiu;
5. Legalitate: numele este recunoscut prin lege;
6. Egalitate: numele este recunoscut în condiții egale oricărei persoane;
7. Intangibilitatea: nicio persoană nu poate fi lipsită de folosința sau exercițiul dreptului la nume;
8. Obligatorietate: persoane nu are doar dreptul de a purta un nume, ci și obligația;
9. Unitate: pentru individualizarea persoanei, numele de familie și prenumele trebuie folosite împreună [6, p.166].

Un alt drept personal legat de identificarea persoanei este dreptul la domiciliu. Conform art. 38 din Codul civil al Republicii Moldova [7], domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită. Se consideră că persoana își păstrează domiciliul atât timp cât nu și-a stabilit un altul. Reședința obișnuită demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reședinței obișnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat, precum și condițiile și motivele acestei prezențe. Astfel, după toate aceste elemente putem ușor identifica persoana în spațiu.

În literatura de specialitate, se menționează importanța domiciliului în cazul moștenirii. Conform legislației în vigoare (art. 2166 CC) Locul deschiderii moștenirii este locul unde cel care a lăsat moștenirea își avea reședința obișnuită în momentul decesului, iar dacă această reședință obișnuită nu este cunoscută, locul de aflare a bunurilor sau a părții principale a acestora ca valoare.

Art. 8 din Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu poate fi interpretat ca garantând, în sine, dreptul la un anumit tip de permis de ședere; alegerea privind acordarea permisului este, în principiu, o chestiune care ține de competența exclusivă a autorităților naționale toate acestea, soluția propusă trebuie să îi permită persoanei în cauză să își exercite în mod liber dreptul la respectarea vieții private și/sau de familie. Măsurile de restricționare a dreptului de ședere într-o țară pot determina, în anumite cazuri, o încălcare a art. 8, dacă acestea cauzează repercusiuni disproporționate asupra vieții private și/sau de familie a persoanelor în cauză [8].

Prin extinderea interpretativă a drepturilor deja reglementate, dreptul la mediu a fost consacrat de jurisprudența C.E.D.O. ca un drept individual a cărui protecție indirectă este în concurs cu alte drepturi substanțiale supuse jurisdicției Curții, cel prevăzut de art. 8 fiind cel mai apropiat de semnificația componentei „mediului” pentru individ [9, p.170].

Un al treilea atribuit fiind starea civilă. Legislația națională nu definește starea civilă, dar autorii au încercat pe parcursul timpului să îi acorde proprie definiție. Astfel, Eugen Chelaru menționează că „Starea civilă este mijlocul de individualizare a persoanei fizice prin reunirea calităților personale cărora legea le conferă o asemenea semnificație. Cu același înțeles se mai folosește și expresia de „statut civil” al persoanei”. Autoarea Luiza-Cristina Gavrilescu specifică că „Prin stare civilă înțelegem deci suma de calități și particularități, care, prin consecințele pe care legea le prevede, contribuie la individualizarea juridică și este o sumă de calități ale persoanei”.

Constituția Republicii Moldova [10] stipulează în articolul 28 că statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată. Curtea a considerat că acele cauze care au ca obiect starea civilă sau statutul parental ale unei persoane intră în sfera vieții private și de familie. În special, aceasta a constatat că înregistrarea unei căsătorii, fiind o recunoaștere juridică a stării civile a unei persoane, privește, fără îndoială, atât viața privată, cât și viața de familie, și intră sub incidența art. 8 §1 Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Importanța instituției stării civile se poate face observată în cazurile în care încercăm să individualizăm o persoană dintr-un cerc de persoane sau de o altă persoană ce are aceleași nume de familie, prenume, patronimic chiar și domiciliu. Deci utilizate împreună cu alte atribute de identificare (nume, domiciliu, datele de stare civilă (data nașterii, căsătoria) pot fi determinante pentru individualizarea persoanei fizice [11, p.113].

În dreptul modern nu se mai pune problema luării în considerare în cuprinsul noțiunii de stare civilă a lui status libertatis. Noțiunea de stare civilă a persoanei are azi un alt înțeles decât noțiunea de status civitas din dreptul roman. Starea civilă a persoanei cuprinde elemente variate și complexe: interesează desigur cetățenia și filiația persoanei, dar, alături de acestea, interesează și alte evenimente intervenite în viața unei persoane prin care este precizat statutul său juridic, cum ar fi starea de căsătorit, de divorțat, starea de înfiat etc [12].

CONCLUZII

Drepturile personale de identificare reprezintă o cerință generală și permanentă, întrucât aceasta începe de la nașterea copilului și încetează odată cu moartea acestuia.

Necesitatea respectării drepturilor personale de identificare a persoanei rezultă din necesitatea individualizării persoanei. Statul este interesat ca fiecare persoană să fie identificată în multiplele raporturi juridice la care participă, în același timp existând și un interes personal, al fiecărui participant la raporturile juridice, de a fi individualizat ca titular de drepturi și obligații [13, p.84].

Referitor la necesitatea și utilitatea practică a identificării persoanelor și a respectării drepturilor personale legate de identificarea acesteia, literatura de specialitate enumeră:

1. Necesitatea generală;
2. Necesitatea permanentă;
3. Necesitatea personală;
4. Necesitatea socială.

În viziunea autorilor necesitatea generală reprezintă importanța practică pentru toate ramurile de drept. Acest fapt determină complexitatea instituției juridică, care cuprinde norme ce reglementează mijloacele de individualizare a persoanelor în toate raporturile juridice. Necesitatea personală se are în vedere faptul că identificarea persoanei o vizează doar pe ea. Necesitatea socială presupune că individualizarea persoanei este publică. Necesitatea permanentă rezultă din ideea că persoanele mereu se află în raporturi juridice ca titulari de drepturi și obligații.

Putem concluziona că respectarea drepturilor personale legate de identificarea persoanei este o obligație dar și o necesitate imperioasă, întrucât oamenii se află mereu într-o continuă dinamică, aceștia sunt subiecți ai raporturilor juridice din diverse ramuri ale dreptului.

Nu în ultimul rând, drepturile personale de identificare a persoanei sunt personal nepatrimoniale. Acestea îi permit individului să se identifice personal, dar în același timp se individualizează în raport cu semenii săi, ceea ce îl face unic ca subiect al unui raport juridic de drept și este titular de drepturi și obligații.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Dogaru, I. Cercel, S. Drept civil: persoanele, București: Ed. C.H. Beck, 2007, p.353
- [2] Lupulescu, D., Lupulescu, A. M., Identificarea persoanei fizice, numele de familie, domiciliul, actele de stare civilă, București: Lumina Lex 2002, p.339
- [3] Convenție internațională Nr. 52 din 20-11-1989 cu privire la drepturile copilului. Publicat: 30-12-1998 în Tratatul Internațional Nr. 1 art. 52. Adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989. Intrat în vigoare la 20 septembrie 1990. Disponibil: <https://www.unicef.org/moldova/media/1401/file/Conventia-cu-privire-la-drepturile-copilului.pdf>, Accesat: 26.03.2023.
- [4] Manual de drept european privind drepturile copilului, 2015, p.272, Disponibil: https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_ROM.pdf, Accesat: 26.03.2023
- [5] Raport: drepturile omului în Republica Moldova, retrospectiva anilor 2009-2010, Chișinău: Promo-Lex, 2011, p.584
- [6] Gavrilesco, L. C., Drept civil – Persoanele: probele, prescripția, București: Ed. Universul Juridic, 2017, p.269
- [7] CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA, Publicat: 22-06-2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86 art. 661,
- [9] Ignat, G., Influența CEDO asupra raporturilor juridice civile, București: ed. Hamangiu, 2015, p.336
- [10] Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, în vigoare din 27 august 1994. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1 din 12.08.1994, modificată prin Legea din 03.2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 78, art. Nr: 140.
- [11] Ardelean, G., Drept civil: Persoana fizică. Persoana juridică, Chișinău: Ed. Cartea Militară, 2021, p.303

- [12] Țaranu, L., Concepte juridice privind atributele de identificare ale persoanei fizice: aspecte comparative UE – RM, Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/143-147.pdf, Accesat: 26,03.2023
- [13] Urs, R. I., Carmen, I. T., Teoria persoanelor: subiecte de drept civil, București: Ed. Oscar Print, 2003, p.400

Coordonator științific: BÎCU Adelina, dr. conf. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova, mun. Chișinău,
Strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61,
Adresa: adelabacu@mail.ru